

ŠKEDENJ – od kruha do železa

Iz Rižarne smo se počasi vzpenjali v Škedenj. Bila je to popolnoma slovenska vas, danes predmestje Trsta. Ljudje so se preživljali s kmetijstvom, vinogradništvom, v zalivu so gojili ostrige, bili so ribiči in po potrebi obalni prevozniki, imeli so soline in 2 škvera.. **Ženske so družinskemu proračunu dodajale lep delež.** Doma so **pekle kruh in ga nosile v Trst** ter prodajale posameznikom in gostilnam (skoraj 200 let). **Ob koncu 19. stoletja** pa je zrasla ob morju najprej **železarna** (delovala do 2022!), pa rižarna, in spremljajoče industrije, ki so postopoma spremenila način življenja. Priseljevala se je delovna sila od drugod. A vas je dolgo ohranila slovensko večino. Dobili so prvo šolo s slovenskim učnim jezikom, slovenski vrtec, kmečko čitalnico, razna društva. Osmice so vabile tržaške meščane, porajali so se temelji turizma. O vsem tem sta nam pripovedovali gospa Silvana in gospa Anica Stopar najprej v domu Jakoba Ukmarja. Sledil je obisk **Škedenjskega etnografskega muzeja** (od 1975). Pobudnik za zbiranje bogate kulturne dediščine in ustanovitelj muzeja je bil dolgoletni škedenjski duhovni Dušan Jakomin. Velik del muzeja je posvečen škedenjskim ženam - **krušaricam**. Sloves njihovega odličnega kruha je segal vse do cesarskega mesta Dunaja. V pritličju je peč z vsemi pripomočki za peko kruha . Ob njej je spalnica z originalno opremo. V prvem nadstropju so prečudovite narodne noše in razni dokumenti. V drugem nadstropju pa bogata zbirka razglednic... **Vsak predmet, fotografija, dokument priča o bogati kulturni dediščini kraja in seveda o vsakdanjem življenju v ne tako oddaljeni preteklosti Škedenjcev.** Nam še vedno odzvanja živa, temperamentna pripoved domačinke.

Vam pa bodo omogočile boljšo predstavo slike naših vrljih fotografov.

Zasluga za enkratni obisk in še enkrat hvala gospe SILVANI DOBRILLA!

Ob slovesu sva si izmenjali knjižni darili, »da bi se bolje poznali«.

Februar, 2024
mentorica SSD

Marica Gaberšnik,